

EERSTE BLAD

Het nieuwe orgel voor de Ned. Herv. Kerk.

Het staat op stapel bij de orgelbouwers H. W. en A. A. Flentrop te Zaandam.

Wij hebben het orgel, dat geplaatst zal worden in de gerestaureerde kerk van de Ned. Herv. Gemeente alhier, in aanbouw gezien bij de orgelbouwers H. W. en A. A. Flentrop te Zaandam. Er is al heel wat van het orgel gereed, dat men in de eerste helft van December in het kerkgebouw alhier hoopt te monteeren.

De bouw is toevertrouwd aan de zeer deskundige leiding van den heer Flentrop Sr., die al 30 jaar orgelbouwer en 43 jaar organist is en aan zijn zoon, die in het buitenland, speciaal in Duitschland en in Denemarken den orgelbouw van den laagsten toon van het pedaal tot den hoogsten van het manuaal heeft leeren beheerschen. Het is heel merkwaardig, dat de heer Flentrop Sr., van huis uit organist te Koog aan de Zaan en sedert ruim 40 jaar organist van de kerk Zaandam-West, tot den orgelbouw is gekomen. Hij vertelde ons hiervan, dat hij met zijn orgel in Koog aan de Zaan niet tevreden was; hij is toen gaan zoeken naar middelen ter verbetering en aldus zoo in den orgelbouw geraakt, welk vak voor hem 'n buitengewone bekoring had. Hij is op dit gebied min of meer autodidact, heeft veel „leergeld“ moeten betalen, doch tevens ervaren, dat „ondervinding een zeer goede leermeesteres kan zijn“. Na een aantal jaren was hij in Noordholland al bekend als een goed orgelbouwer en heeft de bekende orgels gebouwd te Koog aan de Zaan, Edam, Enkhuizen, Hoorn en op vele andere plaatsen meer. Later, toen de zoon in de zaak kwam, is het terrein uitgebreid tot het geheele land; zoo staan er orgels van de firma Flentrop in IJmuiden zoo wel als in Eindhoven. Een van de laatste orgels die gebouwd zijn door deze firma is het orgel voor het Muzieklyceum te Amsterdam en een in de aula van de Landbouwhoogeschool te Wageningen. Van 1 Juli 1933 tot heden heeft de firma Flentrop niet minder dan 15 orgels afgeleverd, enkele groote restauraties meegerekend, b.v. die te Vlissingen in de St. Janskerk en te Edam. In Noordholland hebben de heeren Flentrop 30 orgels in onderhoud.

Wij vroegen den heeren Flentrop ons een en ander mede te deelen over het orgel dat zij bezig zijn te bouwen voor Blaricum. Zij deelden ons daarover het volgende mede:

Het systeem is: pneumatische kegel-laden. Er is gedacht aan een electrisch pneumatisch orgel, doch daar de speeltafel vlak bij het binnenwerk van het orgel wordt geplaatst is deze duurder con-

structie niet noodig. Het orgel zal hebben twee manualen (klavieren), ieder van 56 toetsen en van C tot g drie gestreept en een vrij pedaal met 30 toetsen, van C tot f eengestreept.

Op de speeltafel komen vier vaste combinaties met oplosser, een vrije combinatie met tongwerkafsluiter en 'n automatisch piano-pedaal met oplosser, zoodat de speel mogelijkheden zeer groot zijn.

De windladen worden gemaakt van eerste soort eikenhout en de pijpstocken en roosters worden van mahoniehout vervaardigd. De twee regulateuren worden gemaakt van Amerikaansch greenenhout en de pijpen van Oregonpine, terwijl voor de metalen pijpen een bijzondere alliage wordt gebruikt. De luchttoevoer wordt verkregen door een Meidinger wind-machine en de winddruk wordt zoo laag mogelijk gehouden, n.l. 65 mm., hetgeen 'n mooie toonvorming ten eerste bevordert.

Iets bijzonders wordt het orgelfront, dat zal bestaan uit

koperen orgelpijpen

van buitengewoon mooie kleur en licht gevamd, dat geplaatst wordt in een door architect Th. Rueter ontworpen houten omlijsting, die vervaardigd wordt op het atelier voor binnenhuiskunst van P. M. Nissen te Bussum.

De dispositie van het orgel wordt als volgt: Manuaal I: 1. Prestant 8'; Bourdon 16'; Roerfluit 8'; zachte fluit 4'; octaaf 4'; Kwint 2 2/3'; octaaf 2'; mixture 3-4 sterk; cornet 5 sterk; trompet 3'. Manuaal II: Holpijp 8'; viola da gamba 8'; Roerfluit 4'; Nasard 2 3/4'; Spitsfluit 2'; terts 1 3/5'; hobo 8' en tremulant. Pedaal: sterke subbas 16'; Bourdon 16' (in transmissie); cello 8'; fluitbas 4'.

In totaal verkrijgt het orgel aldus 22 sprekende stemmen, hetgeen door de adviseurs voor dezen orgelbouw, de heeren Dick van Wilgenburg en Groothengel, aldus in overleg met de orgelbouwers is vastgesteld.

Gezien deze dispositie zal het een heel mooi orgel worden; vooral met het bovenklavier zal een mooie klankkleurmenging kunnen plaats hebben.

Alle pijpwerk van het orgel wordt in Nederland gemaakt en de labiums worden met de hand gevormd, hetgeen de gelijkheid in toonvorming ten eerste bevordert. Van de mensuren (pijpwiidten) is door den heer Flentrop Jr. een merkwaardig grafisch overzicht gemaakt, waaruit ook wel blijkt, met welk een zorg deze orgelbouw voor Blaricum's gerestaureerde kerk wordt ondernomen. De pijpen worden in 21 rijen in het orgel geplaatst.

Er was toen wij een bezoek aan de orgelfabriek van de heeren Flentrop aan de Westzijde te Zaandam brachten, al heel wat van het orgel gereed. De groote zestienvoeters hebben we al zien staan, de windladen, heel wat houten pijpwerk, enz.

Zooals wij hebben gemeld, bestaat er 'n plan, dit orgel op bijzondere wijze in te wijden, n.l. met het uitvoeren van een of meer orgelconcerten van Händel, te spelen door Dick van Wilgenburg, met begeleiding van de Orkestvereniging Laren-Blaricum onder leiding van Bram Mendes. Men zal dan een of meer orgelconcerten van Händel kunnen hooren in den oorspronkelijken vorm, n.l. met begeleiding van strijkorkest, zooals Händel ze heeft gecomponeerd.

T.